

Warszawa, 08 kwietnia 2020 r.

DWST-WPZN.6001.139.2020.EW

Pani
Agata Saracyn
Koordynatorka prac komisji i zespołów
Unii Metropolii Polskich

Szanowna Pani,

odpowiadając na zapytanie z 30 marca 2020 r., Ministerstwo Edukacji Narodowej uprzejmie wyjaśnia.

Ad. 1. W myśl § 1. rozporządzenia z dnia 20 marca 2020 r. *w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹*, w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty dyrektor jednostki odpowiada za organizację realizacji zadań tej jednostki z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zadań, w tym:

- 1) ustala, we współpracy z nauczycielami, tygodniowy zakres treści nauczania do zrealizowania w poszczególnych oddziałach klas (semestrów) oraz na zajęciach realizowanych w formach pozaszkolnych, uwzględniając w szczególności:
 - a) równomierne obciążenie uczniów w poszczególnych dniach tygodnia,
 - b) zróżnicowanie zajęć w każdym dniu,
 - c) możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia,

¹ Dz. U. poz. 493, z późn. zm.

- d) łączenie przemienne kształcenia z użyciem monitorów ekranowych i bez ich użycia,
 - e) ograniczenia wynikające ze specyfiki zajęć;
- 2) ustala, we współpracy z nauczycielami, sposób monitorowania postępów uczniów oraz sposób weryfikacji wiedzy i umiejętności uczniów, w tym również informowania uczniów lub rodziców o postępach ucznia w nauce, a także uzyskanych przez niego ocenach;
 - 3) zapewnia każdemu uczniowi lub rodzicom możliwość konsultacji z nauczycielem prowadzącym zajęcia oraz przekazuje im informację o formie i terminach tych konsultacji;
 - 4) ustala z nauczycielami potrzebę modyfikacji odpowiednio zestawu programów wychowania przedszkolnego i szkolnego zestawu programów nauczania.

Szkoły mają tym samym możliwość indywidualnego decydowania o ewentualnych zmianach zakresu treści nauczania do zrealizowania w poszczególnych oddziałach klas i dostosowania tego zakresu do stanu realizacji programu nauczania/podstawy programowej w tych oddziałach. Zatem, jeżeli jest taka potrzeba, rozporządzenie daje dyrektorowi szkoły prawo zdecydowania (wspólnie z nauczycielami) o modyfikacji szkolnego zestawu programów nauczania, czyli np. dokonania w programie/programach nauczania realizowanych przez nauczycieli przesunięć pewnych treści do klasy programowo wyższej, między-przedmiotowego łączenia treści nauczania, czy też innych modyfikacji zaproponowanych przez nauczycieli wynikających ze specyfiki nauczania na odległość.

Natomiast sposób prowadzenia przez nauczycieli poszczególnych zajęć (zgodnie z ramowym planem nauczania) powinien uwzględniać specyfikę pracy zdalnej, tzn. zarówno możliwości, jak i ograniczenia związane z taką formą nauczania i uczenia się. Uczniowie, zwłaszcza młodsi, nie są w stanie i nie powinni spędzać przy komputerach tyle czasu, ile spędziliby w normalnych warunkach w szkole na poszczególnych lekcjach.

Oznacza to, że w miarę możliwości technicznych, i stosownie do wieku uczniów, tylko część zajęć prowadzonych przez nauczycieli powinna odbywać się „na żywo” (w czasie rzeczywistym) lub też zajęcia on-line powinny być prowadzone odpowiednio krócej, natomiast pozostała część zajęć powinna polegać w szczególności na udostępnianiu uczniom odpowiednio przygotowanych materiałów do nauki oraz zapewnieniu możliwości konsultacji z nauczycielem.

Kluczowe jest, aby nauczyciel, wykorzystując technologię do nauki na odległość nie tylko dobrze przygotowywał poszczególne zajęcia, ale również przygotowywał do nich uczniów. Obowiązkiem nauczyciela jest zatem komunikowanie uczniom celu/celów

zajęć, właściwy dobór materiałów do zajęć, wybór odpowiedniej formy zajęć i metod pracy, jasne i zrozumiałe określenie wymaganych od ucznia aktywności, wspieranie uczniów w ich realizacji, dawanie wskazówek, ukierunkowywanie, itd.

Z uwagi na powyższe, rozporządzenie *w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19* nie przewiduje „redukcji” wymiaru zajęć edukacyjnych, lecz możliwość innego sposobu organizacji i prowadzenia danych zajęć.

Ad. 2. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. *w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19* wprowadzone zostały rozwiązania umożliwiające szkołom i placówkom pracę w zmienionych warunkach kształcenia, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zgodnie z przepisem § 7 ust. 1 wymienionego rozporządzenia, zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia nauczyciel realizuje w ramach obowiązującego go przed dniem wejścia w życie rozporządzenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami albo na ich rzecz, a w przypadku godzin zajęć realizowanych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych – w ramach godzin ponadwymiarowych, o których mowa w art. 35 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215). W świetle § 7 ust. 2 ww. rozporządzenia dyrektor jednostki systemu oświaty ustala zasady zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia.

Jednocześnie na podstawie § 11 ww. rozporządzenia przepis § 7 ust. 1 stosuje się również do zajęć realizowanych przez nauczycieli w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty przed dniem wejścia w życie rozporządzenia.

Jak wynika z powołanych przepisów, kompetencja w zakresie ustalania zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia, w tym także zajęć realizowanych w ramach godzin ponadwymiarowych, należy do dyrektora szkoły. Tak więc nauczyciel powinien otrzymać wynagrodzenie za zrealizowane w tym

okresie godziny ponadwymiarowe ustalone zgodnie z zasadami określonymi przez dyrektora szkoły.

Ad. 3. W świetle obowiązujących przepisów nie jest możliwe zmniejszenie wymiaru zatrudnienia nauczyciela bez zmiany dotychczasowych umów o pracę lub aktów mianowania. W przypadku nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania ograniczenie wymiaru zatrudnienia możliwe jest wyłącznie w trybie art. 20 ustawy – *Karta Nauczyciela*. Zmniejszenie wymiaru zatrudnienia bez zastosowania wypowiedzenia nie jest również możliwe w przypadku nauczycieli zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Jednocześnie należy zauważyć, że w przypadku szkół feryjnych zmiana warunków zatrudnienia nauczyciela możliwa jest dopiero od kolejnego roku szkolnego, chyba że warunki te zmieniane są w drodze porozumienia między pracodawcą a pracownikiem.

Do warunków pracy nauczyciela uzgodnionych w umowie o pracę lub akcie mianowania nie należą natomiast godziny ponadwymiarowe. W świetle powyższego, możliwe jest zarówno zmniejszenie jak i zwiększenie realizowanych przez nauczycieli godzin ponadwymiarowych w trakcie roku szkolnego, odpowiednio do potrzeb, z zachowaniem wymiaru, o którym mowa w art. 35 ust. 1 ustawy – *Karta Nauczyciela*.

Należy zaznaczyć, że powyższe stanowisko Ministerstwa Edukacji Narodowej ma jedynie charakter opinii i nie stanowi obowiązującej wykładni prawa.

Z poważaniem

Jerzy Jakubczuk
Dyrektor
Departament Współpracy z Samorządem
Terytorialnym
/ – podpisany cyfrowo/